

givend' Religionsforsamling behandlede en Paragraph om, hvorvidt Kirker, Stiftelser og Skoler skulde have en særegen Sikring for, at deres Midler ikke bleve brugte til fremmed' Diened, sagde et æret Medlem, jeg tror det var Procurator Jespersen, at Forholdene vare saaledes, at det, der blev tilovers for Kirkepatronerne, efter at Kirkerne vare vedligeholdte, ikke blev lagt tilside til Kirkerne som en Kirkefond, men vedkommende Kirkepatroner stak det i deres egen Lomme. Dertil svarede Anders Sandøe Dr. st. — jeg tør maasse tillade mig at oplæse disse Ord til Vidnesbyrd om, at jeg har set i, hvad jeg nylig har udtalt om det folkdariffte Forhold, der paahviler samtlige Kirketiendeiere —: „Disse private Mænd“ — nemlig Kirkepatronerne — „have erhvervet sig Kirkens Jorder, Tiender osv. som en anden Eiendom, men Kirken; det religiøse Samfund, de, der skulle vaage over dettes Liv, have at paase, at de opfylde deres Forpligtelser mod Kirken.“ Jeg skjønner altsaa ikke rettere end, at der i Virkeligheden hviler en Servitut paa Kirketiendeierne, hvortil de ærede Forslagsstillere slet ikke have taget noget Hensyn, og som overhovedet vanskeligt vil kunne afløses; derfor mener jeg netop, at de ærede Medlemmers Forslag igrunden er ubrugeligt til, at en Afløsning derefter skulde kunne finde Sted, — Endelig er der et andet Forhold, som jeg nu skal berøre. Jeg ved vel, at et Sogn ikke i sin Helhed eier Kirken, men de enkelte oprindelige Kirketiendeydere kunne ialtsald kjøbe deres Tiende. De, der ere i et saadant Tilfælde, kunne altsaa efter det foreliggende Lovforslag — lad os tage det skarpt i Die — forlange at faae Tienden afløst, og istedet derfor at faae Obligationer, og nu heder det i § 8, at naar dette sker — det er ialtsald Meningen — indtræder Staten i Tiendeierens Rettigheder. Lad os imidlertid stille os det klart for Die, hvorledes det vil komme til at se ud, naar f. Ex. 5 eller 10 Kirketiendeydere i et Sogn selv have kjøbt deres Tiende — hvad der meget ofte kan tænkes — og at de da komme i Tanke om, at de helst ville have en fast Sum, idet de trænge til Penge, Noget, som mulig meget ofte kan indtræde. I saafald skal Staten ind-

træde i disse 5 Mænds Rettigheder og bliver altsaa en lille Kirketiendeier i vedkommende Sogn ved Siden af de andre Kirketiendeiere, saaledes at den skal besørge Vedligeholdelsen af Kirken tilligemed' disse. Tror man dog ikke, at dette i Grunden vil være at indblande Staten i og at overføre den paa et Omraade, hvor det vil vise sig at være til meget liden Naade for begge Parter? Det kan dog ikke nægtes, at dette Forhold — jeg tror netop dette — meget hyppig vil indtræde. Statskassen er i det Hele udfat for megen Uleilighed, naar vedkommende Kirketiendeiere forlange Afløsning; thi i saa Fald faae disse Obligationer, og Statskassen faar da det Paalæg efter Lovforslagets § 10 til vedkommende Sogn at udbetale en Sum, der skal være tilstrækkelig til at vedligeholde Kirken, men hvem borger for, at denne Sum slaar til? Have vi ikke allerede gjort den Erfaring, at medens f. Ex. Kirkesynene ere meget lempelige imod de private Kirketiendeiere, kunne de langtfra siges altid at være saa lempelige i de Tilfælde, hvor hele Sognet eier Kirken; naar jeg siger hele Sognet, mener jeg dermed Kirketiendeierne, vedkommende Tiendeydere, som kjøbe deres Tiender. Naar altsaa vedkommende Tiendeydere komme til at eie deres Tiende, tror jeg langtfra, de kunne vente den Liberalitet, den Skaansomhed eller, hvad jeg skal kalde det, som man har viist imod den private Kirketiendeier. Jeg tror virkelig, at Byrden i saa Henseende i Reglen slet ikke vil blive lille i det vedkommende Sogn, hvor man ganske imod sin Billie — der eksisterer ialtsald Evang. paa dette Omraade — faar en aarlig Pengesum, for hvilken man skal vedligeholde Kirken. Naar disse Penge imidlertid ikke slaa til, hvem skal da vedligeholde Kirken? Skulle de manglende Penge lignes paa Formue og Leilighed eller paa Hartkorn, som de øvrige Skatter? Det maa man antage, men Lovforslaget siger ikke det Mindste derom. Dersom Pengene skulde lignes paa Formue og Leilighed, finder jeg rigtignok — ja maasse allerede iforveien, men i alt Fald i saa Tilfælde — at det er at gaa de Folk af andre Trosbekjendelser, som hidtil have været fri for noget Saadant, temmelig nær. Naar jeg har berørt dette,